

Styrelsen 2017-06-29

Diarienummer: 0158/17
Handläggare: Anders Söderberg mfl.
Tel: 031-368 40 18
E-post: anders.soderberg@goteborg.com

Yttrande Göteborgs Stads program för Jämlikt Göteborg – Hela staden socialt hållbar.

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborg & Co Träffpunkt Kommunintressent AB

Styrelsen föreslås besluta

1. Tillstyrka förslaget till Göteborgs stads program för en jämlik stad med kommentarer enligt upprättat förslag till yttrande i bilaga 4 till kallelsen.
2. Översända yttrandet till Sociala Resursnämnden.

Bakgrund

Social resursnämnd är processägare för 2017 års budgetmål *Göteborg ska vara en jämlik stad*. I budget för 2017 fick vi i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram ett program om jämlikt Göteborg. Social resursnämnd har i februari, med justering i mars 2017, tagit beslut om programmets inriktning (dnr 0985/16). Förslag till program baseras på nämndens beslutade inriktning.

Sammanfattning programmet

Det här är Göteborgs Stads första program som på ett övergripande sätt samlar frågor om social hållbarhet och jämlikhet. Vårt gemensamma program för perioden 2018 – 2026. Här pekas färdriktningen ut mot framtiden. Hur vi tillsammans inom staden och i samverkan med invånarna, näringslivet, regionala och statliga aktörer, civilsamhällets organisationer och akademien kan arbeta för att uppnå ett socialt hållbart och jämlikt Göteborg.

För att få en tydlig riktning i arbetet har Göteborgs Stad valt att utgå från utgångspunkt där det centrala målet är socialt hållbarhet, inom de gränser som naturen sätter, och där ekonomin är ett verktyg [2]. Social hållbar utveckling består förenklat av två viktiga delar; jämlikhet och social sammanhållning.

Via utgångspunkten kan målet – den jämlika staden med sina fokusområden och målområden på sikt uppnås.

Målet innebär likvärdiga livsvillkor och förutsättningar för hälsa mellan göteborgare. Det omfattar att skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska mellan grupper med olika social status. Det omfattar också grupper som är diskriminerade, marginaliserade eller exkluderade. Målet ger en sammanhållen stad där alla lever ett gott liv som de själva värdesätter.

För att nå målet om en jämlik stad har fem fokusområden identifierats. Det är områden som staden ska lägga extra kraft vid för att bli en jämlik stad.

- God start i livet och goda uppväxtvillkor
- Hälsöfrämjande arbete och lärande
- Hälsöfrämjande arenor och livsmiljöer
- Delaktighet, inflytande och kontroll över det egna livet
- Hälsöfrämjande levnadsstandard

Tillsammans bildar de en helhet som spänner över alla livsfaserna. För att skapa förutsättningar för staden att nå framgång har tre huvudstrategier arbetats fram:

- Effektivt arbete för en jämlik stad
Strategin handlar om verkningsfulla och kostnadseffektiva strategier för att minska skillnader i livsvillkor och hälsa.
- Stärka grundförutsättningarna för en jämlik stad
Strategin handlar om att stärka grundförutsättningarna genom att fokusera på det kommunala grunduppdraget och ett normmedvetet arbetssätt.
- Stärka det tvärssektoriella arbetet för en jämlik stad
Strategin handlar om att stärka förmågan att hantera komplexitet och det tvärssektoriella arbetet.

I remissförfrågan har nämnder och styrelser särskilt ombetts svara på följande frågor:

1. Upplever ni att det saknas några målområden eller strategier som programmet borde beakta eller formulera om?
2. Ger mål, målområdena och strategierna den ledning och stöd som behövs för att nå programmets mål? Om inte vad saknas?

Yttrande

Generella synpunkter

- 1) Programmet är genomtänkt och tydligt formulerat. Redovisade modeller ger en tydlig bild av sammanhang och helhetssyn. De ingående delarna är väl beskrivna och målområdena tydligt formulerade.

- 2) Programmet tar sin utgångspunkt i synsättet "den tidigare eftersträvade balansen mellan hållbar utvecklings de tre dimensionerna har allt oftare kommit att ersättas med synen: social hållbarhet är målet, inom ramen för de gränser naturen sätter, och där ekonomin är ett verktyg". Kommunfullmäktiges budget 2018 inleds med texten "Vi vill skapa ett jämlikt och hållbart Göteborg. Därför styr vi Göteborgs Stad utifrån tre hållbarhetsdimensioner: Social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet som är ömsesidigt beroende av varandra." I det fall programmets föreslagna definition ska gälla bör även ramen/begränsningen i "naturens gränser" adresseras på något sätt. Vilka förutsättningar skapar och vilka konsekvenser får naturens gränser i arbetet med Jämlikt Göteborg?

Göteborg & Co anser det vara väsentligt att det inom Göteborgs Stads organisation finns ett (1) sätt att tolka hållbarhetsbegreppet.

- 3) Parallellt med detta program är Plan för Göteborgs Stads jämställdhetsarbete ute för remiss. Det framgår inte av dokumentationen om det skett någon samordning mellan dessa två styrande dokument och övriga styrande Mänskliga rättigheter (MR)-relaterade dokument. Göteborg & Co bedömer det vara lovvärt att en sådan samordning sker.

Remissfrågor

1. Upplever ni att det saknas några målområden eller strategier som programmet borde beakta eller formulera om?

- 1) Programmet har i målområden och strategier ett främjande synsätt och arbete samt i huvudsak ett individfokus. Programmet tycks sakna strategier och/eller delstrategier på ett individuell eller strukturell nivå för att "motverka" oönskade processer som hindrar det främjande arbetet. Av programmet går det inte att avgöra om den typen av åtgärder valts bort eller om de kommer att synas i kommande handlingsplaner. Göteborg & Co föreslår inga förändringar i programmet utan förutsätter att åtgärder av typen "motverkande" konkretiseras i kommande handlingsplaner.
- 2) Delstrategin "Inrätta ett investeringsperspektiv för en jämlik stad" under huvudstrategin "Effektivt arbete för jämlik stad" innehåller formuleringen *"För att skapa förutsättningar för ett framgångsrikt jämlikhetsarbete måste staden satsa på långsiktiga investeringar. Precis som vid infrastruktursatsningar bör kostnaderna ses som investeringar. Arbetet har förvisso en investeringspuckel innan det börjar bli samhälls- och kommunekonomiskt lönsamt. Men huvudtesen är att fokus snarare ligger vid omfördelning av resurser än vid att skapa ytterligare behov av resurstillskott."*

Det är oklart om Social Resursnämnden avser omfördelning av nämndens resurser eller om man avser omfördelning av Göteborgs Stads resurser. Om det är det sistnämnda som avses är det väsentligt att den prioriteringen inte påverkar finansiering av annan verksamhet, som till exempel besöksnäringens utveckling och evenemang, som på ett effektivt sätt kan bidra till målen (se nedan). Göteborg & Co föreslår att finansieringsfrågan förtydligas.

2. Ger mål, målområdena och strategierna den ledning och stöd som behövs för att nå programmets mål? Om inte vad saknas?

- 1) Strategin "Stärka det tvärsektoriella arbetet för en jämlik stad" nämner politikområden som till viss del handlar om samarbete och partnerskapstänkande snarare än traditionell styrning genom en hierarkisk organisation. I listan över politikområden nämns inte näringslivsutveckling eller besöksnäringens politik vilket är två politikområden som bygger på samverkan och partnerskap. Båda områdena kan spela en viktig roll i att bidra till uppnå målen om ett Jämlikt Göteborg genom möjligheten att vara en del i att skapa ett hälsofrämjande arbete och lärande. Göteborg & Co föreslår att politikområdena omnämns i programmet.
- 2) Programmet redovisar mål, övergripande målområden per fokusområde och lämnar förslag på indikatorer. Programmet redovisar hur uppföljning ska gå till och hur ytterligare indikatorer ska tas fram. Programmet innehåller inte några konkreta måltal eller målintervall för redovisade indikatorer. Med stor respekt för svårigheten att sätta måltal i en komplex målmiljö innebär avsaknaden av måltal att det är svårt att ta ställning till om programmets ambitioner är realistiska. Göteborg & Co föreslår att eventuellt redan beslutade måltal/målintervall redovisas i programmet och samordnas med stadens MR-mål.
- 3) Stadens nyligen beslutade struktur för styrande dokument skiljer programmets övergripande beskrivning av mål och strategier från handlingsplanernas konkretisering av aktiviteter. Det innebär att det kan vara svårt att bedöma vilka konsekvenser som programmets intentioner får för klustrets verksamheter. Det är väsentligt att handlingsplanerna tas fram i nära samverkan med respektive verksamhet. Göteborg & Co föreslår att avsnittet uppföljning kompletteras med en redovisning av hur handlingsplanerna kommer att tas fram.

Besöksnäringen som möjliggörare

Evenemang som en del i verktygslådan

I flera av programmets fokusområden är det mänskliga mötet i fokus. Det gäller bland annat fokusområdena "God start i livet", "Hälsosamma arenor och livsmiljöer" och "Delaktighet, inflytande och kontroll över det egna livet".

Stadens portfölj av årligen återkommande evenemang och enstaka evenemang bidrar till att skapa ett socialt kapital. Göteborgs stads och bolagets syn på evenemang är att de inte enbart att det ska bidra till besöksnäringen och/eller vara ett engångshändelse. De ska också i sitt genomförande, i olika omfattning och inriktning, långsiktigt bidra till en hållbar stad. Evenemangen bidrar på ett sätt som inte ryms i det kommunala kärnuppdraget. Det kan handla om att skapa förutsättningar för möten mellan människor, erbjuda kostnadsfria artistuppträdande, sätta fokus på en viktig fråga, skapa rörlighet mellan stadsdelar etc. Bland de årligen återkommande evenemangen märks bland annat Kulturkalaset med sin tydliga prägel på social hållbarhet, Gothia Cup som skapar rörelse över hela staden. Bland de nyligen genomförda enstaka evenemangen märks exempelvis 2016 års Euro Skills som satte fokus på yrkesutbildning och kompetensförsörjningsfrågor både i ett större och längre perspektiv samt Volvo Ocean Race 2015 som öppnade upp en ny stadsdel och bjöd på aktiviteter för alla.

Besöksnäringen är jobbskapande i Göteborgsregionen

Besöksnäringen betraktas sedan ett antal år som en basnäring i svensk ekonomi och den har sedan 25 år tillbaka varit en framgångsrik del av Göteborgsregionens strategier för fortsatt tillväxt och attraktivitet.

Inom näringen finns kvalificerade jobb men också många jobb som kräver en kortare utbildning och som erbjuder möjligheter till en yrkeskarriär. Besöksnäringen kan genom riktade insatser erbjuda ett första jobb till de grupper som står långt från arbetsmarknaden eller genom matchning av kompetens hos nyanlända.

Bilagor

Bilaga 5 Göteborgs Stads program för en Jämlig Stad

Expedieras

Social Resursnämnden (utan bilagor)